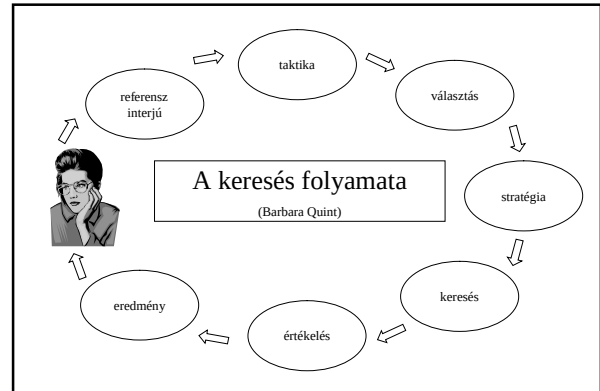

KERESÉSI MÓDSZEREK

Ki keres?

Felhasználó		Szaktájékoztató
Egyszerű felület		Összetett keresés
sok találat		kevesebb találat
sok zaj		kevesebb zaj
pontatlanság		pontosság

♣ Milyen legyen a keresőfelület?

Milyen legyen a keresőfelület?

Ingyenes keresőrendszerek		Online keresők
• Könnyű használat • Szegényesebb lehetőségek		• Drága • Szakértelem • Gazdag lehetőségek • Finomítható

Keresőeszközök

- Keresőkifejezések
- Összekapcsolásuk
- Keresőstratégia kialakítása

Keresőkifejezések

Keresőszavak fajtái

- szabad
- kötött
- tezauruszok

Operátorok

- logikai
- helyzeti (N, W)
- relációs (<, >, =, >=, <=)

Boole-algebra

+	*	-
		
OR	AND	NOT

Operátorok

Boole-algebra 2.

A AND B OR C		A AND B OR C
		

Keresőeszközök

- Keresőkifejezések
- Összekapcsolások
- Keresőstratégia kialakítása

A keresőkérdés értelmezése

1. Megfogalmazás természetes nyelven
à pontosítás (MI?)
2. HOL érdemes keresni?

Stratégia tervezése teljességre vagy pontosságra

Mennyiségi és minőségi határok felmérése:

„T vagy P”?

- sok találat
- sok zaj
- kevés veszteség

- kevesebb találat
- kevesebb zaj
- nagyobb veszteség

Keresési segédlet a CSA-hoz

http://www.bibl.u-szeged.hu/bibl/databases/csa/csa_strategia.html

A keresés eszközei

Módszerek

1. Szabadszavas információkeresés
2. Kötöttzavas információkeresés
 1. Keresőszó megfogalmazása
 2. Böngészés
 3. Végleges keresőszó
 4. Célzott keresés
 5. Találatok elemzése

Szabad tárgyszavak

- ~ identifiers (≠ azonosítók!) — ID-adatmező
- önmagukban beírva is releváns találatokhoz vezető, kötött tárgyszónak azonban alkalmatlan speciális szakkifejezések
- rövidítések, márkajelek, típusjelek, legújabb technikai-tudományos fogalmak, új vírusok, új genetikai módszerek

1. Szabadszavas információkeresés

Keresőszavak + operátorok

Keresés első lépése: „helyes” keresőszavak megtalálása

- gondolkodás útján
- számítógéppel

Hátrányai:

- nem eredményez releváns (vagy bármilyen) találatokat
- szinonimák, kváziszinonimák
- magyar helyesírás, kötőjelek stb.
- angol: sok a szinonima, homonima

è nem hatékony.

2. Kötöttzavas információkeresés

igényesebb adatbázisokban:

IKNY (*információkereső nyelv*, ~ *indexnyelv*) kialakítása

Legfőbb eleme: tárgyszók, deskriptorok

IKNY aktualizálásának fontossága:

- fejlődik a tématerület
- kezdeti hibák, hiányosságok kiküszöbölése
- szakkifejezések jelentésmódosulása

IKNY legfontosabb elemei

I. Osztályozási jelzetek és rendszer ~ szakrend

II. Tárgyszórendszerek

kötött tárgyszórendszer

Ennek fejlettebb formája: deskriptorok

Elsődleges funkciója: szinonimák kiszűrése lehetőleg. Utalók beiktatása

Magyar egységes tárgyszórendszert nehéz kialakítani, mert nem egységes az egybeírás szabályozása.

III. Tezauruszok

Tárgyszórendszerek elemei: tárgyszavak

Tezauruszok elemei: deskriptorok

deskriptor ≠ tárgy szó

- hierarchikus rendjük van
- „családtagok”

- mind azonos értékűek
- függetlenek egymástól

MÁTrIksZ

<http://www.matriksz.hu>

Egyéb IKNY-elemek

- Registry Number (CA)
- földrajzi kódok
- sajátos azonosítórendszerek
(pl. Metadex)
(történelmiek, üzletiek, sajátó)

IKNY előnye

- nemzetközi együttgondolkodás
- nemzetközi intellektuális kapcsolat

IKNY helye a rekordon belül:

adatmezőkben

összességük: információkereső mezők vagy indexmezők

Online keresés módosítása

a kezdeti stratégián

- ø szűkítés
- ø bővítés
- ø átalakítás
- ø T vagy P eldöntése